Complexul din Parcani: a fi sau a nu fi?

SLOBOZIA. (De la corespondentul nostru). Întrebarea din titlu s-a născut, probabil, odată cu naşterea complexului de producere a cărnii de porc din satul Parcani, cînd, neglijîndu-se construcţia unei staţii de prelucrare a băligarului, întreprinderea s-a transformat într-un focar periculos de boli infecţioase şi o eventuală catastrofă ecologică. În loc de cumulator dotat cu tehnică şi utilajele necesare procesului de producere a cărnii pe baze industriale, aici e folosită groapa unei foste cariere de extragere a nisipului, în care acum s-a acumulat mai bine de un milion de metri cubi de băligar lichid, gata-gata să rupă barajele şi să se reverse în apele bătrînului Nistru, situat doar la 2—3 sute de metri de această groapă periculoasă. De atunci şi pînă acum se pune mereu întrebarea, să fie sau să nu mai fie complexul? Au fost făcute mai multe încercări de salvare a situaţiei, dar toate încercările s-au lovit de pereţii duri ai birocratismului şi indiferenţei criminale. În toamna anului trecut asupra complexului s-a abătut o reală primejdie de apariţie a ciumei. Masa de bază a animalelor a fost lichidată. Pericolul unei epidemii de masă în toată republica şi cerinţele insistente ale ecologilor au servit drept argument serios pentru închiderea unor complexe zootehnice, situate pe malurile Nistrului.

Aceasta se referea în primul rînd la complexul din Parcani. Să fie sau să nu mai fie complexul? De data aceasta s-au adunat la sfat toţi lucrătorii întreprinderii în frunte cu preşedintele ei, Mihail Alovaţchi, şi au ajuns la aceeaşi concluzie — complexul trebuie să existe. Nemaivăzînd nici o speranţă la vreun ajutor în raion, preşedintele şi-a luat toiagul şi a pornit prin lume în căutarea sprijinului şi ajutorului — finanţe, tehnologii, utilaje, pentru a pune producţia pe picior nou şi a evita catastrofa ecologică. Colacul de salvare (?) a fost găsit la Moscova în persoana conducătorului unei firme solide, altă dată specializată în tehnologii militare, şi a altor sponsori, care s-au angajat să asigure complexul cu tehnologii, utilaje şi să finanţeze lucrările de reînzestrare tehnică a întreprinderii. Două milioane de ruble au şi fost transferate la contul complexului în acest scop. Se zice că sînt gata şi utilajele, care constau dintr-un agregat compact şi funcţionează după o schemă destul de simplă: prima secţie divizează băligarul în fracţii dure şi lichide, a doua secţie prelucrează aceste fracţii în apă absolut curată, bună atît pentru irigare, cît şi pentru utilizarea repetată în producţie, precum şi în îngrăşăminte organice de preţ în stare dură.

Toate acestea par a fi reale. Cîte ceva s-a făcut în această privinţă. Însuşi proiectul a fost aprobat la şedinţa comisiei permanente a executivului raional şi Mihail Alovaţchi crede, că dacă totul se va desfăşura ca pînă acum, pînă în august curent problema va fi soluţionată, unicul lucru, care îl deranjează, constă în piedicile eventuale la hotărîrile statelor suverane. Şi îngrijorarea preşedintelui nu-i lipsită de temei. Relaţiile dintre statele suverane se dezvoltă prin intermediul organelor constituţionale de stat, iar ceea ce pune la cale M. Alavaţchi în numele republicii fantome transnistrene numaidecît trebuie calificat contrabandă. Cu atît mai mult cu cît pretenţiile sponsorilor moscoviţi faţă de cheltuielile făcute nu sînt cunoscute — de ce, adică, mîine-poimîine ei nu s-ar declara stăpîni cu drepturi depline ai acestui complex zootehnic?

Ne temem că şi această încercare va avea acelaşi destin ca şi multe ale încercări de pînă acum de a ameliora situaţia. În circa 20 de ani de existenţă complexul n-a realizat încă niciodată capacitatea de proiect de 4,5 mii de tone. Cele mai înalte rezultate au fost obţinute în anul 1989, cînd s-a produs 3,5 mii tone de carne. În anul următor s-a obţinut 2,7 mii de tone, iar anul trecut — doar 2 mii de tone. Şi nu există nici o perspectivă. Acum la întreprindere sînt doar 2 mii de porci, în loc de 11 mii după capacitatea de proiect. În schimb creşte cu fiece zi pericolul catastrofei ecologice, iar aceasta ne priveşte pe toţi. De atîta, să nu ne jucăm de-a contrabanda şi să soluţionăm problemele pe căi legitime.